

عنوان مقاله:

نقش مدیریت ریسک در کاهش آسیبپذیری اقتصادی-اجتماعی سکونتگاههای روستایی با تاکید بر خشکسالی (مطالعه موردی: دهستان میان خواف شهرستان خواف)

محل انتشار:

فصلنامه جغرافیا و روابط انسانی، دوره 3، شماره 2 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

جمشید عینالی - دانشیار جغرافیا و برنامه ریزی روستایی دانشگاه زنجان، زنجان، ایران

مهری جهانسوزی - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی دانشگاه زنجان، زنجان، ایران

خلاصه مقاله:

بروز خشکسالی در مناطق مختلف جهان نشان از آسیبپذیری همه ملتها از رویدادهای آب و هوایی دارد. وقوع خشکسالی در جوامع روستایی خسارتهای اقتصادی و اجتماعی فراوانی را به بار آورده است. افزایش آگاهی از هزینههای اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی خشکسالی، منجر به رشد دیدگاههای فعال در خصوص مدیریت ریسک خشکسالی در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه گردیده است. پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش مدیریت ریسک خشکسالی در کاهش آسیبپذیری اقتصادی-اجتماعی سکونتگاههای روستایی، در دهستان میان خواف انجام شده است. در این راستا از روش تحقیق پیمایشی با به کارگیری پرسشنامه استفاده شده است. جامعه آماری تحقیق را، ۱۱۴۸ خانوار از روستاهای دهستان میان خواف تشکیل دادند که بر پایه فرمول کوکران، شمار نمونهها ۳۲۶ نمونه به دست آمد. از این تعداد ۲۸۸ نفر پرسشنامهها را تکمیل و برگشت دادند. در تجزیه و تحلیل دادهها از آزمونهای فریدمن، t تک نمونهای، ضریب همبستگی پیرسون، رگرسیون و تحلیل مسیر استفاده شده است. نتایج بررسی آسیبپذیری سکونتگاههای روستایی از خشکسالی نشان داد که سکونتگاهها بعد از وقوع خشکسالی بیشترین آسیب را دیدهاند و مدیریت ریسک خشکسالی بر مبنای ابعاد اقتصادی، اجتماعی و اقتصادی-اجتماعی با میانگین ۷۹/۳ میتواند در کاهش آسیبپذیری سکونتگاههای روستایی تاثیر بسزایی داشته باشد؛ نتایج بررسیهای حاصل از تحلیل مسیر نشان داد بعد اقتصادی با ضریب ۵۵۵/۰ دارای بیشترین و بعد اجتماعی با ضریب ۳۱۰/۰ دارای کمترین تاثیر مستقیم بر کاهش آسیبپذیری اقتصادی و اجتماعی سکونتگاههای روستایی میباشد. با تعمق در ماهیت عوامل اثرگذار بر کاهش آسیبپذیری اقتصادی و اجتماعی سکونتگاههای روستایی مشخص میشود که مدیریت ریسک خشکسالی رویکردی مناسب برای کاهش آسیبپذیری اقتصادی و اجتماعی در روستاهای مورد مطالعه است و میتوان در فرایند کاهش پیامدها و آسیبهای ناشی از خشکسالی، بر مدیریت ریسک تاکید داشت.

کلمات کلیدی:

واژگان کلیدی: خشکسالی، آسیب پذیری، مدیریت خشکسالی، دهستان میان خواف

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1201648>

